

Univerzitet u Sarajevu



University of Sarajevo



Studijski program

PRAVO I DIGITALNE TEHNOLOGIJE

Centar za interdisciplinarne studije –

prof. dr. Zdravko Grebo

Studijski program: Pravo i digitalne tehnologije

IZDAVAČ:

**Univerzitet u Sarajevu – Centar za interdisciplinarne studije – Prof. dr. Zdravko Grebo“,
Zmaja od Bosne 8, Sarajevo**

UREDNICI:

Centar za interdisciplinarne studije UNSA

Sarajevo, 2023

Sadržaj

1. OPĆI DIO.....	4
1.1. Naziv programa.....	4
1.2. Tip programa.....	4
1.3. Nivo programa.....	4
1.4. Cilj studijskog programa.....	4
1.5. Nositelj programa.....	4
1.6. Naučna/umjetnička polja kojima pripada predloženi studijski program.....	4
1.7. Organizacija i trajanje studijskog programa.....	4
1.8. Minimalan broj ECTS bodova potrebnih za završetak studija.....	4
1.9. Jezik na kojem se izvodi studijski program.....	5
1.10. Seleksijski postupci za upis na studijski program.....	5
1.11. Kvalifikacije koje se stiču po okončanju programa.....	5
1.12. Analiza mogućnosti zapošljavanja studenata po završetku studijskog programa.....	5
1.13. Prohodnost studija.....	5
1.14. Skala bodovanja i ocjenjivanja.....	6
1.15. Osiguranje kvaliteta.....	6
2. OPIS PROGRAMA.....	7
2.1. Ishodi učenja na nivou studijskog programa.....	7
2.2. Popis obaveznih i izbornih predmeta.....	7
2.3. Struktura studija i uslovi upisa u sljedeći semestar.....	9
2.4. Popis ili uslovi izbora predmeta koje student može izabrati s drugih studijskih programa.....	10
2.5. Informacije o načinu završetka studija.....	10

1. OPĆI DIO

1.1. Naziv programa

Pravo i digitalne tehnologije

1.2. Tip programa

Akademski program

1.3. Nivo programa

Drugi ciklus studija (Master studij)

1.4. Cilj studijskog programa

Cilj studija je edukacija diplomanata i profesionalaca iz ciljnih skupina sa najmanje završenim I ciklusom studija (240 ECTS) iz društvenih, tehničkih, biotehničkih i biomedicinskih oblasti.

1.5. Nosilac programa

Nosilac studija je Univerzitet u Sarajevu koji povjerava organizaciju Centru za interdisciplinarnu studije, a izvođenje studija nastavnicima i saradnicima sa Pravnog, Ekonomskog i Elektrotehničkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, stručnjacima iz prakse i drugim partnerskim institucijama i organizacijama iz BiH i inostranstva.

1.6. Naučna/umjetnička polja kojima pripada predloženi studijski program

Magistarski studijski program „Pravo i digitalne tehnologije“ je interdisciplinarni studijski program koji kombinira naučna polja pravnih, ekonomskih i tehničkih nauka, te su izbori u zvanja na naučnim oblastima/poljima/granama nosilaca predmeta sa članica Univerziteta u Sarajevu u skladu s tim.

Uz nosioce predmeta u nastavnom procesu sudjeluju i drugi predavači sa Univerziteta u Sarajevu, gostujući nastavnici sa univerziteta iz regiona i šire, kao i stručnjaci iz prakse u radionicama koje su sastavni dio Programa studija II ciklusa „Pravo i digitalne tehnologije“.

1.7. Organizacija i trajanje studijskog programa

Studijski program „+1“ traje jednu godinu (dva semestra x 30 ECTS, ukupno 60 ECTS).

Program se sastoji od 6 obaveznih predmeta, 3 izborna predmeta, tri obavezne interdisciplinarnu radionice, te izrade i odbrane Master teze (Završnog rada). Nastava se izvodi na engleskom i BHS jeziku. Studenti rade završni rad po izboru, na BHS ili engleskom jeziku.

1.8. Minimalan broj ECTS bodova potrebnih za završetak studija

U skladu sa evropskim sistemom prenosa bodova ECTS, obim studijskog programa iznosi 60 ECTS bodova u jednoj studijskoj godini, odnosno 30 ECTS bodova u jednom semestru. Broj studijskih bodova za pojedini predmet određuje se prema ukupnom opterećenju studenta (teorijska i/ili praktična nastava, vježbe, seminari i sl.), vremenu rada studenta na samostalnim zadacima (domaći zadaci, projekti, seminarski radovi,...) i vremenu za učenje

prilikom pripreme za provjeru znanja i ocjenjivanje (testovi, završni ispit). Završni rad se vrednuje sa 13 ECTS bodova.

1.9. Jezik na kojem se izvodi studijski program

Nastava se izvodi na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku i/ili engleskom jeziku.

1.10. Seleksijski postupci za upis na studijski program

Status studenta stiče se upisom na studijski program kojeg realizira Centar za interdisciplinarnе studije Univerziteta u Sarajevu. Upis se vrši na osnovu javnog konkursa koji objavljuje Univerzitet, o čemu odluku donosi Senat Univerziteta.

Upis u prvu studijsku godinu vrši se u skladu sa Zakonom, Statutom, ovim pravilima i na osnovu konačnih rezultata javnog konkursa.

Obavijest o konkursu za upis studenata u prvu studijsku godinu objavljuje Univerzitet u Sarajevu u najmanje tri dnevna lista na području Bosne i Hercegovine. Konkurs za upis studenata u prvu studijsku godinu objavljuje se na web-stranici i oglasnoj ploči Univerziteta u Sarajevu i Centra za interdisciplinarnе studije uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

Pravo upisa na interdisciplinarni master studij (II ciklus) imaju kandidati:

- državljani Bosne i Hercegovine i strani državljani sa završenim odgovarajućim prvim ciklusom studija u Bosni i Hercegovini koji se vrednuje sa najmanje 240 ECTS studijskih bodova što u zbiru sa vrednovanjem II ciklusa iznosi najmanje 300 ECTS,
- koji su završili studij po predbolonjskim nastavnim planovima i programima u Bosni i Hercegovini,
- koji imaju završen integrisani studij u trajanju od pet i/ili šest godina, kao i
- kandidati koji su prvi ciklus, odnosno predbolonjski studij, završili izvan Bosne i Hercegovine, a za koje je nakon postupka priznavanja odnosno ekvivalencije utvrđeno da imaju završeno adekvatno obrazovanje za nastavak školovanja.

Utvrđivanje jedinstvene rang-liste svih prijavljenih kandidata vršit će se na osnovu završenog studija II ciklusa, četverogodišnjeg studija po predbolonjskom sistemu studiranja, integrisanog studija, prosječne ocjene koju su kandidati ostvarili u toku studija.

1.11. Kvalifikacije koje se stiču po okončanju programa

Student nakon položenih svih ispita predviđenih Nastavnim planom i programom i odbranom Završnog rada, odnosno ostvarivanjem ukupnog, predviđenog broja ECTS-a, po završetku studija, stiče akademski naziv “Magistar prava i digitalnih tehnologija”.

1.12. Analiza mogućnosti zapošljavanja studenata po završetku studijskog programa

Dodijeljena diploma osigurava nosiocu obavljanje profesionalnog rada u oblasti zvanja koje mu je dodijeljeno. Ciljna grupa za ovaj studij su zaposleni profesionalci koji se u svakodnevnom radu bave oblastima prava, ekonomije i digitalnih tehnologija i njihovog međusobnog uticaja i povezanosti koja je rastuća u savremenim uslovima poslovanja.

1.13. Prohodnost studija

Prema članu 1. stav (3) Pravila studiranja za I, II ciklus studija, integrisani, stručni i specijalistički studij na Univerzitetu u Sarajevu, drugi ciklus vodi do zvanja završenog diplomskog studija (the degree of Master) ili

ekvivalenta nakon završenog prvog ciklusa studija; traje jednu odnosno dvije studijske godine, a vrednuje se sa 60 odnosno 120 ECTS bodova i to tako da u zbiru sa prvim ciklusom studija nosi 300 ECTS bodova, što osigurava prohodnost za upis na treći ciklus studija.

1.14. Skala bodovanja i ocjenjivanja

U svakom pojedinačnom syllabusu predmeta je navedena skala bodovanja i ocjenjivanja u skladu sa ciljem i ishodima tog predmeta.

1.15. Osiguranje kvaliteta

Kvalitet i uspješnost studija će biti praćena internim i eksternim posmatranjem i ocjenjivanjem od strane zvanične komisije i studenata o čemu je više navedeno na kraju ovog dokumenta.

2. OPIS PROGRAMA

2.1. Ishodi učenja na nivou studijskog programa

Ishodi učenja na nivou studijskog programa definirani su u skladu sa zahtjevima tržišta rada, potrebama za kontinuiranim obrazovanjem, rapidnim razvojem novih tehnologija i izazovima koje donose društvenoj i ekonomskoj zajednici. Ishodi učenja su usaglašeni sa općim društvenim potrebama i standardima kvalifikacijskog okvira iskazanim kroz navedena znanja, vještine i kompetencije (profesionalne vrijednosti i lična odgovornost):

Znanja:

- Poznavanje regulatornih okvira koji upravljaju digitalnim tehnologijama, uključujući međunarodne i nacionalne zakone, propise i politike;
- Poznavanje pravnih, ekonomskih i etičkih pitanja koja proizlaze iz korištenja digitalnih tehnologija, uključujući privatnost, sigurnost, intelektualno vlasništvo i ljudska prava;
- Razumijevanje i kritičko analiziranje etičnog i pravno dozvoljenog ponašanja na internetu/online prostoru;
- Poznavanje mogućnosti primjene tradicionalnih koncepata u novom, digitalnom okruženju kao što su ljudska prava, etika, poslovanje, imovina, ugovor, potpis, vlada, upravljanje, rizik, revizija, računovodstvo, način rješavanja sporova sa aspekta prava, ekonomije i softverskih rješenja;
- Definiranje i analiza pravnih problema koji nastaju u društvenim odnosima u digitalnom okruženju i pod uticajem novih tehnologija i s tim u vezi prepoznat rješenja oslonom na postojeću regulativu.

Vještine:

- Korištenje digitalnih tehnologija, uključujući strukture podataka, algoritme i softversko inženjerstvo;
- Analiziranje i procjenjivanje pravnih pitanja i akata vezanih uz digitalne tehnologije, kao što su online ugovori, odgovornost za cyber kriminal, i digitalni identitet;
- Integriranje pravnog, ekonomskog i tehničkog znanja za razvoj inovativnih rješenja za kompleksna pitanja vezana za digitalne tehnologije;
- Razumijevanje lanca vrijednosti u digitalnim proizvodima i na digitalnim tržištima;
- Razumijevanje principa rada novih tehnologija kao što su vještačka inteligencija, blockchain, cloud computing itd;
- Razumijevanje upravljanja inovacijama i rizicima u tehnološkim kompanijama;
- Razumijevanje pravnog i ekonomskog pristupa u IT djelatnosti kao specifičnoj u odnosu na druge djelatnosti;
- Razumijevanje transformacije poslovanja privrednih subjekata i društva u cjelini pod uticajem digitalnih tehnologija, što uključuje e-upravljanje u javnom sektoru, kriptoekonomiju, digitalne ugovore i profiliranje ličnih podataka;
- Pripremanje pravnih rješenja u okolnostima novih tehnologija na temelju prethodnih znanja po principu analogije s ciljem izbjegavanja nereguliranosti (građanskopravni i krivičnopravni aspekt);
- Osposobljenost za rad u praksi na rješavanju pravnih problema koji nastaju usljed primjene digitalnih tehnologija kroz interdisciplinarni pristup (pravni, ekonomski i tehnološki).
-

Kompetencije (profesionalne vrijednosti i lična odgovornost):

- Prilagođavanje izazovima poslovanja i funkcionisanja tržišta u digitalnom okruženju;
- Etička svijest i sposobnost prepoznavanja i rješavanja etičkih pitanja vezanih za korištenje digitalnih tehnologija;
- Spremnost na kritičko razmišljanje i donošenje odluka za rješavanje pravnih izazova vezanih za digitalne tehnologije;

- Kolegijalne vještine za učinkovit rad u interdisciplinarnim timovima s pravnim i tehničkim profesionalcima;
- Svjesnost društvenih i kulturnih implikacija digitalnih tehnologija, uključujući njihov uticaj na ljudska prava, demokratiju i socijalnu pravdu.

2.2. Popis obaveznih i izbornih predmeta

U tabeli 1. je prikazan popis predmeta sa ECTS opterećenjem i fondom sati.

Godina/ semestar	Naziv predmeta	Status predmeta	ECTS	Sati P+V
1/I				
1.	Regulatorni okvir za digitalne tehnologije	obavezan	5	30
2.	Pravo intelektualnog vlasništva i lična prava u digitalnom okruženju	obavezan	5	30
3.	Digitalna transformacija poslovanja	obavezan	5	30
4.	Sigurnost digitalnih informacija	obavezan	5	30
5.	Izborni predmet	izborni	4	20
6.	Izborni predmet	izborni	4	20
7.	Interdisciplinarna radionica Studija slučaja - tehnologija u sudskim postupcima	obavezan	2	20
Ukupno			30	180
1/II				
1.	Umjetna inteligencija i pravo	obavezan	5	30
2.	e-Government	obavezan	5	30
3.	Izborni predmet	izborni	4	20
4.	Interdisciplinarna radionica Revizija IT projekata	obavezan	2	20
5.	Interdisciplinarna radionica Metodologija izrade završnog rada	obavezan	1	10
	Izrada završnog rada		13	
Ukupno			30	110
Ukupno			60	290

	Interdisciplinarne radionice	Sati P+V
1.	Studija slučaja - tehnologija u sudskim postupcima	20
2.	Revizija IT projekata	20

3.	Metodologija izrade završnog rada	10
----	-----------------------------------	----

	Izborni predmeti - lista	Sati P+V
1.	Digitalna imovina	20
2.	Realizacija IT projekata i pravo	20
3.	Pravo i digitalni sadržaji	20
4.	Upravljanje IT rizicima	20
5.	Digitalne tehnologije i etika	20
6.	Prevenција prevara i forenzičko računovodstvo	20

2.3. Struktura studija i uslovi upisa u sljedeći semestar

U primjeni Evropskog sistema prijenosa bodova (ECTS) u prijedlogu master studija „Pravo i digitalne tehnologije“, polazi se od dogovora, prihvaćenog u čitavom evropskom prostoru visokog obrazovanja, da rad potreban za savladavanje jedne akademske godine studija iznosi 60 ECTS bodova. Iz organizirane nastave student stiče 47 ECTS bodova, a radom na završnom radu 13 ECTS bodova.

Program se sastoji od 6 obaveznih predmeta, 3 izborna predmeta, 3 obavezne interdisciplinarnе radionice te izrade i odbrane Master teze (Završnog rada). U okviru prvog i drugog semestra nastava se izvodi na engleskom i BHS jeziku. Studenti rade završni rad po izboru, na BHS ili engleskom jeziku.

Struktura programa:

1. prvi semestar:

- 4 obavezna predmeta
- 2 izborna predmeta
- 1 interdisciplinarna radionica

= ukupno 30 ECTS

2. drugi semestar:

- 2 obavezna predmeta
- 1 izborni predmet
- 2 interdisciplinarnе radionice
- izrada i odbrana Master teze

= ukupno 30 ECTS

2.4. Popis ili uslovi izbora predmeta koje student može izabrati s drugih studijskih programa

Student ne može izabrati predmet (obavezni ili izborni) sa drugog studijskog programa budući da se ishodi učenja ovog studijskog programa u tom slučaju ne mogu realizirati.

2.5. Informacije o načinu završetka studija

II ciklus – magistarski studij se završava polaganjem svih ispita i izradom završnog rada.

Mentora za izradu završnog rada predlaže kandidat na osnovu interesovanja i oblasti predavača. Tema rada mora biti vezana za područje interdisciplinarnog studija. Moguće teme završnih radova predlažu predmetni nastavnici. Također, studentu se može odobriti tema završnog rada koju samostalno predloži, uz prethodnu konsultaciju sa nastavnikom kod kojeg želi uraditi završni rad.

Mentor može biti i nastavnik koji nije predavao na II ciklusu studija, ali je tema vezana za studij. Predloženi nastavnik treba imati adekvatna znanja i kompetencije da bude mentor. Mentora odobrava Vijeće Centra. Prijava teme se podnosi na propisanom obrascu. Nakon prihvatanja teme na Vijeću Centra, Vijeće imenuje Komisiju za ocjenu i odbranu rada. Članovi Komisije mogu biti predavači u zvanju od docenta do redovnog profesora. Komisija ima, po pravilu, predsjednika i dva člana, odnosno njihove zamjenike. Jedan od članova komisije je i mentor.

Na druga pitanja u vezi sa organizacijom nastave i studija–prava i obaveze studenta, prijave na konkurs i upis na studij - koja nisu regulisana ovim pravilima, primjenjivat će se Zakon, Statut i Pravila studiranja za I, II ciklus studija, integrirani, stručni i specijalistički studij na Univerzitetu u Sarajevu.